

Dr Donald Fowler, Tła Starego Testamentu, Wykład 13 Grupy osób, Habiru i Aramejczycy

© 2024 Don Fowler i Ted Hildebrandt

To jest dr Don Fowler w swoim nauczaniu na temat tła Starego Testamentu. To jest sesja 13, Grupy Ludzi, Habiru i Aramejczycy.

Cóż, witajcie ponownie, gdy będziemy próbowali dokończyć to badanie, dlaczego Hebrajczyków nazywa się Hebrajczykami, a dokładniej, dlaczego Abrahama nazywa się Hebrajczykiem. Ponieważ możemy powiedzieć, że jeśli Abrahama nazywa się Hebrajczykiem, ma sens, dlaczego jego potomkowie nazywani są Hebrajczykami.

Ale czy Abrahama nazywa się Hebrajczykiem, ponieważ jest Habiru? Cóż, z tym właśnie się tutaj borykamy. Zanim więc dokonamy tego powiązania, musimy przyjrzeć się wielu rzeczom dotyczącym Habiru. Zapraszam zatem do zapoznania się z naszymi notatkami znajdującymi się tutaj.

Zauważcie, że w A, poniżej 4, Habiru lub Habiru, to byłoby to samo, jest używane w języku akadyjskim już w Warad-Sin i Rim-Sin. Wiem, że kiedy widzimy tego rodzaju rzeczy, do nas nie przemawiają, ale pozwólcie, że zwrócę wam uwagę, że te miejsca i te osoby znajdują się w Mezopotamii. I zauważycie, że w roku 1800 jesteście poza Mezopotamią, setki lat po Abrahamie.

Zauważ też, że słowo to pojawiło się w Nuzi w 1500 roku, gdzie wspomniano o Habiru od syryjskiego imienia Adiglat i kobiecie o imieniu Sinbalti. Habiru jest bardzo często używane w okresie Amarna. Więc o co Cię prosimy, a z doświadczenia wiem, że to może być mylące.

Pozwólcie zatem, że zwrócę wam uwagę, że słowo Habiru w języku akadyjskim jest używane w całej Górnej Mezopotamii. Używa się go także tutaj, w Palestynie. Oznacza to, że już widać, że termin Habiru jest używany poza Biblią w języku akadyjskim, używanym w całej Mezopotamii.

Akadyjskie słowo Habiru ma sumeryjski odpowiednik zwany Shara-igizi. A sumeryjskie słowo w swoim użyciu sięga III tysiąclecia p.n.e. Zatem jeśli sięga to trzeciego tysiąclecia, oznacza to, że jest to tysiąc lat przed Abrahamem.

Oto pierwszy wniosek, jaki wyciągniemy, patrząc na mapę. Termin Habiru jest używany daleko poza granicami Izraela. I było ono używane na długo przed Abrahamem.

Zatem jedną z pierwszych rzeczy, jakie możemy zrobić, jest wyciągnięcie bardzo przedwczesnego wniosku, stwierdzając, że Abraham mógł być Habiru, ale z

pewnością nie jest jedynym Habiru, ponieważ tego określenia używano na długo przed Abrahamem i używano go w całym Żywnym Królestwie. Półksiężyc. Oto pierwszy wstępny wniosek, jaki możemy wyciągnąć. Drugi wstępny wniosek, jaki możemy dla Ciebie wyciągnąć, jest następujący.

Zarówno w języku sumeryjskim, jak i akadyjskim słowo to nie jest używane do opisanie grupy etnicznej. O ile wiem, Habiru nigdy nie jest używane w odniesieniu do grupy ludzi. Nie ma takiej nazwy jak naród czy plemię ludzi zwanych Habiru.

Słowo Habiru jest używane jako termin społeczno-etniczny. Innymi słowy, w języku akadyjskim Habiru to termin używany do określenia grup ludzi o różnym pochodzeniu etnicznym, z których wszyscy żyli na marginesie społeczeństwa. Byli outsiderami.

Najbliższym przykładem, jaki przychodzi mi do głowy, może być określenie cygan. Cyganie to ludzie, zwłaszcza w Europie, którzy zamieszkiwali całą Europę. Miały charakter ponadnarodowy.

Tak naprawdę nie należeli do żadnej grupy ludzi i zawsze na pewnym poziomie zawsze żyli poza prawem. Zatem w tym punkcie C naszych notatek sugerujemy, że tego słowa nie używa się w odniesieniu do grupy osób. Stosowane jest w odniesieniu do grup osób znajdujących się poza prawem, żyjących na jego obrzeżach.

Zatem, kiedy dotrzemy do D, możemy to stwierdzić. Termin Habiru był używany w całym starożytnym świecie przed i po okresie Exodusu. I oczywiście dotyczy to szczególnie Palestyny.

Podsumowując, możemy powiedzieć, że niektórzy Habiru mogli być Hebrajczykami, ale jest absolutną pewnością, że nie wszyscy Habiru byli Hebrajczykami. Innymi słowy, wróćmy do Księgi Rodzaju 14:13, kiedy Abrahama nazywano Habiru. Możliwe, że nazwano go Habiru, ponieważ postrzegano go jako osobę znajdującą się na marginesie społeczeństwa i pozostającą poza prawem. Ale nie możemy powiedzieć, że słowo Habiru równało się Hebrajczykom, ponieważ Abraham, ponieważ w czasach Abrahama określenie to było używane daleko poza granicami Izraela, gdzie przebywał Abraham.

Powiem więc zakończenie, a następnie chcę powiedzieć kilka rzeczy dalej na ten temat. Chociaż jest możliwe, że Abrahama nazywano Hebrajczykiem, ponieważ uważano go za Habiru, co oznaczało kogoś, kto znajdował się na marginesie kultury, nie możemy automatycznie powiedzieć, że hebrajski i Habiru to to samo. Zatem w tej zagmatwanej prezentacji powiedziałbym, że tak, myślę, że mamy do czynienia z przypadkiem fonetycznym.

Hebrajski w Księdze Rodzaju 14:13 i Habiru to dwa różne słowa. Sugerowałbym, że tak się składa, że brzmią tak samo. To wersja wstępna, ale sugeruję, że tak się składa,

że brzmią tak samo. Sugerowałbym wam, że Abrahama nazywano Hebrajczykiem, ponieważ przedostał się z Palestyny, przepraszam, przedostał się z Mezopotamii do Palestyny i nie widzę żadnego związku pomiędzy słowem Habiru i hebrajskim.

To po prostu dwa słowa, które brzmią podobnie, ale nie są tym samym słowem. Wątpię, czy istnieje jakikolwiek związek pomiędzy słowem Habiru pojawiającym się w archiwach Amarny a słowem hebrajskim. Innymi słowy, w roku 1370, kiedy Jozue przybył do tej ziemi, a król Jerozolimy napisał do króla Egiptu wiadomość, że nadchodzi Habiru, jestem skromnie podejrzliwy, że nie odnosi się to do Hebrajczyków.

Kiedy król Jerozolimy pisze, że Habiru przybywa, aby wysłać wojska, mówi, że Habiru przybywają, aby wysłać, a dokładna terminologia oznacza wysłanie 10, 15 żołnierzy. To nie brzmi jak inwazja Hebrajczyków. W tekście biblijnym czytamy, że Jozue walczył z miastem Jerozolimskim, zwanym Jebus, i że pokonał je w bitwie.

Z pewnością było to więcej niż 10 czy 15 żołnierzy. Jestem więc trochę podejrzliwy, gdy w archiwach Amarny pojawia się słowo Habiru, jestem trochę podejrzliwy, że nie odnosi się to do Hebrajczyków, ale nie będę się nad tym rozwodzić. Podsumowując Habiru, chciałbym powiedzieć, że podejrzewam, że Abrahama nazwano Hebrajczykiem, ponieważ przeszedł na drugą stronę granicy, i że słowo hebrajskie nie jest tam tym samym, co słowo Habiru, które jest w zasadzie terminem mezopotamskim.

Tak wygląda nasza dyskusja na ten temat. To nie jest ostatnie słowo. Być może nie jest to nawet moje ostatnie słowo.

Być może za kilka lat mój przyjaciel, dr Hildebrandt, poprosi mnie o wygłoszenie kolejnego wykładu na ten temat i będę miał na ten temat inne zdanie. Ale na razie to jest mój pogląd. Pozwala nam to przejść do obszaru tematycznego znacznie ważniejszego niż to, czy Abraham był Habiru, czy Hebrajczykiem.

I to jest obszar tematyczny Aramejczyków. Kiedy więc wygłaszam takie oświadczenie, aby wam to przedstawić, mówię wam, że jest to o wiele ważniejsze. Żaden inny naród nie jest tak ważny dla studiowania Starego Testamentu jak Aramejczycy.

To nie jest jakaś naukowa debata pomiędzy Hebrajczykami a Habirem. Jest to debata na temat pochodzenia ludu Abrahama. Mają zatem pierwszorzędne znaczenie dla historycznej prawdziwości Księgi Rodzaju.

Po drugie, powstrzymywali ekspansję Asyryjczyków na zachód przez prawie 300 lat. Po trzecie, stanowią one jeden z ważniejszych czynników etnicznych w okresie podzielonej monarchii. Innymi słowy, byli oni głównym przeciwnikiem Izraelitów w okresie podzielonej monarchii.

Po czwarte, księgi Rodzaju, Ezdrasza, Daniela i Jeremiasza są spisane częściowo, w małej, a czasem większej części, w języku aramejskim. Kiedy więc mówimy o narodzie Aramejczyków, mamy na myśli biblijny fakt o monumentalnym znaczeniu. Jest to prawdą również dlatego, że pomimo tego, co wspominałem w powyższym akapicie, powinienem był wam wspomnieć, że Jakub, Jakub, wnuk Abrahama, nazywany był wędrownym Aramejczykiem.

Kiedy więc mówimy o Aramejczykach, warto spędzić razem godzinę, próbując to rozgryźć. Czy mamy więc problem? Wspominałem wam w drugim akapicie, problem jest ogólnie postawiony, większość liberałów, powinienem był użyć słowa krytycy, większość krytyków i archeologów powiedziałyby, że pierwsza możliwa do zidentyfikowania wzmianka o ludu zwanym Aramejczykami pochodzi z czasów Tiglat-Pileser I około 1100 roku p.n.e. Według jakiegokolwiek systemu datowania Abraham żył na długo przed rokiem 1100 p.n.e.

Skoro Księga Rodzaju wyraźnie wspomina ten termin w roku 2000 p.n.e., mamy problem chronologiczny. Jeśli najwcześniejsza wzmianka o ludu Aramejczyków pochodzi z roku 1100 p.n.e. i Księga Rodzaju faktycznie wspomina imię Aramejczyków, a później, kiedy widzimy Labana i Jakuba całujących się i wykonujących makijaż, zawierają przymierze, a Laban w swoim przymierzu to czyni w języku aramejskim, a Jakub zawiera swoje przymierze w języku hebrajskim, to w rzeczywistości język aramejski pojawia się w czasach Jakuba. To część problemu, z którym mamy do czynienia.

Czy możemy mieć Aramejczyków przed 1100 rokiem p.n.e.? Moja propozycja jest taka, że Genesis tak robi i musimy to przemyśleć i spróbować dojść do pewnego porozumienia w tej sprawie. Postąpiłem więc mądrze, używając pokornej terminologii. W kierunku rozwiązania nie chcę koniecznie sprawiać wrażenia, że je znam, ale mam nadzieję, że poprowadzę nas w stronę rozwiązania.

Część trudności polega więc na tym, że z wyjątkiem informacji zawartych w Księdze Rodzaju pochodzenie ludów aramejskich jest niejasne. Większość uczonych twierdzi, że Aramejczycy wywodzili się z wielkich pustyń Syrii, Iraku i tego, co nazywamy Arabią Saudyjską. Inny jednak konserwatywny pogląd głosi, że zawsze przebywali w swojej ojczyźnie Aram-Naharaim, Aramie obu rzek.

Obawiam się więc, że w moim komputerze jest nieszczęście, że zgubiłem ostatnio mapę, którą chciałem wam o tym pokazać. Nie mogę więc pokazać ci tej mapy. Będę musiał zadowolić się pokazaniem mniejszej mapy, myślę, że możemy zakończyć na tej mapie.

Mogę pokazać wam mniejszą mapę, na której mogę wskazać historyczne rozmieszczenie ludów Aramejczyków. Przyjrzymy się więc niektórym fragmentom

Biblii i mam nadzieję, że uda mi się to wyjaśnić, ale zwróćcie uwagę na tę terminologię tutaj. To nic dla ciebie nie znaczy.

Właśnie dlatego oglądasz ten film, żebym mógł ci to wyjaśnić. Padan Aram. To znaczy pole Aram.

Jest to historyczne oznaczenie tego regionu. Jesteśmy w górnej Syrii, Mezopotamii. To jest rzeka Eufrat.

Właśnie tutaj, widzisz Eufrat? Oto Balak. Na mapach sięgających wstecz, o ile możemy się cofnąć, ten obszar tutaj nazywany jest polem Aram. W starożytnej literaturze Bliskiego Wschodu nazywa się to również Aram-Naharaim.

Aram-Naharaim oznacza Aram dwóch rzek. W porządku, powtórzę to jeszcze raz, żeby było jaśniej. Ten region w górnej Mezopotamii, na długo przed 1100 rokiem p.n.e., miał dwie nazwy.

Obfite wzmianki o tych nazwach znajdziemy w starożytnych dokumentach Bliskiego Wschodu na długo przed rokiem 1100 p.n.e., kiedy ten region w górze nazywano albo Padan Aram, co oznaczało pole Aramu, albo Aram-Naharaim, co po hebrajsku, a właściwie aramejsku, oznacza Aram. z dwóch rzek. Zatem te dwie rzeki będą tutaj rzeką Eufrat i rzeką Balak tutaj. W porządku, więc później rozmieszczenie ludów aramejskich zostanie przedstawione tutaj na żółto.

Tak wyglądały granice królestw aramejskich w okresie podzielonej monarchii. Wróćmy zatem do rozwiązania. Mam nadzieję, że dzięki temu uda mi się wyjaśnić Ci, co mam na myśli, abyś zrozumiał.

Wspomniałem tutaj, że sama Biblia wyraźnie odzwierciedla dość konsekwentną pamięć przynajmniej o imieniu lub słowie Aram. Na przykład Nachor, brat Abrahama, ma wnuka o imieniu Aram. Według Księgi Rodzaju Izaak i Jakub poślubiają córki rzekomych Aramejczyków, Betuela i Labana, a kiedy Laban i Jakub się pogodzą, Laban nada swojemu kamieniowi nazwę po aramejsku, a Jakub po hebrajsku.

A Powtórnego Prawa 26:5 nazywa Jakuba wędrownym Aramejczykiem. Zatem zwracamy wam uwagę na to, że Księga Rodzaju wielokrotnie używa słowa aramejskiego, zarówno jako nazwy miejsca, jak i zdaje się sugerować grupę ludzi. Właściwie używa języka aramejskiego, ale tu jest nasz problem.

Najwcześniejsze wzmianki archeologiczne na temat ludu Aramejczyków pochodzą z roku 1100 p.n.e., czyli całkowicie o tysiąc lat od czasów Abrahama do czasów Tiglat-Pilesera. Co więc robimy z tym problemem? W Księdze Rodzaju są Aramejczycy, miejsce zwane Aramem i ludzie mówiący po aramejsku. Rzeczywiście odnosi się to do samego Jakuba jako do wędrownego Aramejczyka, choć nie mamy innych

archeologicznych dowodów na jego istnienie. Zatem moja odpowiedź jest taka, że haczyk polega na ustaleniu, czy imię Aram można utożsamić z etnicznymi Aramejczykami.

Pozwól, że wrócę i pokażę ci, co mam na myśli. Więc gdzieś na tej mapie, którą oglądaliśmy wcześniej, myślałem, że nadal to mam, ale najwyraźniej tak nie jest. Tak, tutaj jest.

Nie ma sporu, nie ma sporu, ale nazwa Aram istniała na długo przed czasami Tiglat-Pilesera I. Padan Aram znajduje się na wszystkich starożytnych mapach, Aram Nah araim znajduje się na starożytnych mapach, więc jesteśmy bezsporni mieć fakt, że nazwa Aram pojawia się na mapach w całości tysiąc lat wcześniej niż Tiglat-Pileser I w roku 1100 p.n.e. OK? Zatem pytamy, czy w jakikolwiek sposób sugeruje to związek między ludem Aramejów a nazwą miejsca Aram? Jeśli to rozumiesz, to jest to pytanie, nad którym będziemy się tutaj zastanawiać. Jestem pewien, że niektórzy z Was pamiętają Narm Sin już z Narm Sin. Jak pamiętacie, był to facet w rogowym hełmie, który był pierwszym królem Mezopotamii, którego ogłoszono bogiem, przebóstwionym.

Narm Sin wspomina o Aramie położonym w obszarze górnego Eufratu już w 2300 r. Aram pojawia się jako nazwa miejscowości w archiwach Drechem w górnej Mezopotamii w 2000 r., w dokumentach Mari w 1800 r., na tablicach Alalakh w 1700 r. i Ugarit w 1400 r. Jako jak widać, przez pełne tysiąc lat słowo Aram pojawia się na długo przed rokiem 1100 p.n.e.

Co więcej, istnieją starożytne nazwy miejscowości w górnej Mezopotamii, takie jak Paddan Aram i Aram Naharaim, które powstały na długo przed Tiglat-Pileser I. Zatem, mówiąc najprościej, czy te nazwy miejscowości wskazują na etnicznych Aramejczyków? Wiele odniesień do nazw miejsc do Aramu. Czy możemy utożsamić nazwy miejscowości, w których występuje Aram, z etnicznymi Aramejczykami? Cóż, pozwól mi spojrzeć w kamerę i być z tobą szczerzy. Odpowiedź jest taka, że poza tym, co czytamy w Księdze Rodzaju, nie mamy żadnych dowodów na to, że aramejski był językiem mówionym w czasach Abrahama, ani nie mamy żadnych dowodów archeologicznych.

Tak naprawdę mamy tylko nazwy miejscowości, w których występuje Aram, wzmianki o miejscach, w których Aram pojawia się jako nazwa miejscowości. Zatem początki ludów aramejskich często są powiązane z Achlame i Sutu i istnieją mocne dowody językowe na to, że są oni blisko spokrewnieni z Amorytami. Mogę więc przekazać ci dobrą wiadomość.

To także zła wiadomość. Dobra wiadomość jest taka, że Lawson Younger, profesor w Trinity Seminary w Deerfield na północ od Chicago w stanie Illinois, właśnie napisał książkę, która jest mniej więcej obszerna na temat Aramejczyków. Stał się jednym z

czołowych ekspertów w tej dziedzinie, więc jeśli z jakiegoś powodu znanego Bogu i aniołom zdecydujesz, że chcesz dalej się tym zajmować, możesz udać się do swojej biblioteki seminaryjnej. Jestem pewien, że będzie tylko w bibliotece seminarium, a jego książka, Lawson Younger, będzie pisana jako MŁODSZY, zupełnie jak młody na ostrym dyżurze.

Możesz przeczytać co na ten temat napisał. To dobra wiadomość. To także zła wiadomość, ponieważ ostatecznie nadal borykamy się z problemem polegającym na tym, że tak naprawdę mamy tylko nazwę miejsca inną niż to, co opisuje Księga Rodzaju.

To prowadzi nas do kolejnego problemu, a mianowicie, skoro Księga Rodzaju przedstawia Abrahama jako pochodzącego z tego ogólnego obszaru, to stajemy przed zadaniem zadania pytania, skąd pochodził Abraham? Jeśli chcesz podążać za moim kursorem, na tej konkretnej mapie, kiedy Abraham opuścił Ur Chaldejskie, następnym miejscem, do którego się udał, był Haran. Tam, w mieście Haran, czekał na śmierć swego ojca. Po śmierci ojca kontynuował podróż.

Zauważycie, że tutaj w dole znajduje się wielkie miasto, miasto zwane Ur. Zatem przez chwilę zamierzamy zadać sobie pytanie, gdzie jest Chaldejczyk? Czy Abraham przybył z Ur tutaj na górze, czy też Abraham przybył z tego Ur tutaj na dole? To są nasze dwie możliwości. Abraham, Hebrajczyk.

Czy przybył z Ur tutaj, czy z Ur tutaj? To jest więc nasze zadanie. Bardzo mi przykro, że nie mam mapy, na której można by pokazać alternatywę. Dlatego chcę Was zaprosić do zakupu książki.

I nie otrzymuję tantiem od Moody Press, ale Moody Press ma świetną książkę zatytułowaną Moody Bible Atlas. W tym atlasie znajduje się wspaniała mapa, która pokazuje, że Abraham przybył z Ur na północy. Jeśli więc chcesz się tym zająć i chcesz zobaczyć to na mapie, możesz udać się do Atlasu Biblijnego Moody'ego, ponieważ Abraham pochodzi z Ur na północy.

Porozmawiamy o tym tutaj przez dłuższy czas. Przejdźmy więc do 11 rozdziału Księgi Rodzaju. Jest to pierwsze miejsce, w którym mówi nam o tym.

Pozwólcie, że przeczytam tylko kilka wersetów z 11 rozdziału Księgi Rodzaju. Pod koniec 11 rozdziału tekst biblijny daje nam zawias, który prowadzi nas od końca wydarzeń z 11 rozdziału do początku wydarzeń z rozdziału 12. Zatem w rozdziale 11 tekst mówi nam, że w wersecie 27 są to zapisy pokolenia Teracha.

Terach został ojcem Abrahama, Nachora i Harana. I Haran został ojcem Lota. Teraz Haran, będąc ojcem Abrahama, umarł w obecności swego ojca, Teracha, w ziemi swoich narodzin.

Mam nadzieję, że wyciągnąłeś Biblię. Zawsze możesz teraz wstrzymać wideo. W wersecie 28 Abraham zmarł w obecności swego ojca; przepraszam, Haran zmarł na oczach swego ojca Teracha, w kraju swoich narodzin.

W ziemi jego urodzenia jest Ur Chaldejskie. I Abraham i Nachor wzięli sobie żony. Imię żony Abrahama brzmiało Sara.

Imię żony Nachora było Milka, córka Harana, ojca Milka i Ischy. I tak w wersecie 31 Terach wziął Abrahama, swojego syna, Terach wziął Abrahama, swojego syna i Lota, syna Harana, jego wnuka, i Sarę, swoją synową, swojego syna, żonę Abrahama, i oni wyszli razem z Ur Chaldejskiego, aby wejść do ziemi Kanaan. I doszli aż do Haranu, i tam osiedlili się.

W porządku? Teraz pozwólcie, że szybko wrócę do mapy i pokażę wam, co nam właśnie powiedziała. Zatem powiedziano nam, że Abraham opuścił Ur Chaldejskie, opuścił Ur Chaldejskie i udał się do Haranu właśnie tutaj i to był jego punkt wyjścia, aby przybyć tutaj, gdzie Bóg go wzywał. Oto Haran.

O ile wiem, nikt nie kwestionuje, że jest to siedziba Haranu. Jeśli więc Abraham przybył stąd, pytanie brzmi: po co miałby udać się do Haranu? Ponieważ, jak wyraźnie widzisz, masz dwie trasy, którymi będziesz podążał, jadąc z tego Ur do tutaj. I tak jedyną trasą byłaby trasa południowa, prowadząca przez Tadmor do Chatnej i dalej na południe.

Trasa północna obejmowałaby rzekę i udałaby się tutaj do Aleppo, a potem zejdzie w dół, ponieważ to nie jest taka pustynia. Byłoby łatwiej, no wiecie, dla dużej grupy ludzi, ponieważ Abraham miał dużą grupę ludzi. Kiedy więc spojrzycie na mapę, staje się bardzo zagadkowe, że Abraham udał się z Ur tutaj do Haranu. Skoro więc widzieliśmy już obrazek, wrócę do tekstu pisanego, ale zanim wrócę do tekstu pisanego, spójrzmy jeszcze raz na mapę.

Jak widać, oto Ur. Ur leży na zachodnim brzegu Eufratu. Oznacza to więc, że spodziewaliśmy się, że Abraham mógł po prostu pozostać na zachodnim brzegu w ten sposób i przedostać się przez całą drogę wzdłuż Eufratu, a następnie przeprowić się na drugą stronę.

Zatem jeśli Abraham pochodził z tego Ur, mamy potencjalny problem, ponieważ wiemy, że nie popłynął statkiem. Tekst mówi nam, że nie wspomina o statku. Jeśli podróżuje w tym regionie i udaje się do Haranu, to Haran nie tylko jest na uboczu, ale Abraham będzie musiał wielokrotnie przekraczać duże rzeki, aby dostać się do Haranu.

Zatem wrócę do tekstu i zaczniemy go rozwijać. Myślę, że to naprawdę ciekawy temat, jednak mój poziom zainteresowań nie zawsze jest taki sam jak otaczający mnie świat. Zatem zaskoczę was, mówiąc, że mimo iż angielskie tłumaczenia, o ile mi wiadomo, w każdym ostatnim tłumaczeniu na język angielski mówią, że pochodził on z Ur Chaldejskiego, tekst hebrajski tego nie mówi.

Tekst hebrajski nie brzmi Chaldejski, co jest greckim. Tekst hebrajski mówi Chasdu. Mogę więc wymazać moją dyskusję na temat Habiru i dlatego tekst hebrajski mówi nie o Chaldeczykach, ale o Chasdu.

Dlaczego więc mieliby przetłumaczyć je jako Ur Chaldejskie? No cóż, nie mogę tego stwierdzić z całą pewnością, ale myślę, że to całkiem dobre przypuszczenie. W przemówieniu Szczepana w 7 rozdziale Dziejów Apostolskich Szczepan przemierza historię Izraela i, oczywiście, po grecku Szczepan, który jest hellenistycznym Żydem, Szczepan cytuje Septuagintę. Septuaginta jest greckim tłumaczeniem Starego Testamentu z języka hebrajskiego i aramejskiego na język grecki.

I tak Szczepan cytuje Septuagintę. Cóż, Septuaginta mówi, że pochodził z Ur Chaldejskiego, ale tekst hebrajski tego nie mówi. Pierwszą rzeczą jest przemówienie Stephena.

Po drugie, nie wiemy, gdzie był Chasdu. Tak więc, gdyby angielscy tłumacze zdecydowali się powiedzieć, że Abraham pochodził z Ur w Chasdu, wówczas spowodowałoby to jeden z wielu znaków zapytania, które mamy w badaniach Starego Testamentu, ponieważ nie ma jasnej identyfikacji Chasdu. Oto moje sugestie, dlaczego wybrano tłumaczenie Chaldejskie, ale dlatego, jak wyraźnie widać, Chaldejski w języku greckim nie jest transliteracją języka hebrajskiego, jest to interpretacja.

Oto jedna z moich pierwszych kwestii i nie jestem pewien, czy uda nam się zakończyć całą tę dyskusję w tym wykładzie, ale zobaczymy. Tłumacze Septuaginty nie wiedzieli, gdzie leży Chasdu, ale wiedzieli, gdzie leży wielkie miasto Ur. Skoro więc wiedzieli, gdzie leży Ur w III wieku p.n.e., wiedzieli, gdzie się znajduje Ur, oraz znali identyfikację geograficzną Ur w III wieku p.n.e., aż do okresu Nowego Testamentu, Ur byłoby nazywane Ur Chaldejski, i właśnie dlatego zdecydowali się przetłumaczyć je Ur Chaldejskie, ponieważ jest to jedyne Ur, o którym wiedzieli autorzy Nowego Testamentu, czy powinienem powiedzieć tłumacze Septuaginty.

OK, zatrzymam się w tym miejscu, bo to musi być trochę mylące. W czasach Nowego Testamentu świat wiedział tylko o jednym Ur i było to bardzo znane miasto Ur, którego początki sięgają V tysiąclecia p.n.e. Zatem z tego powodu było to jedyne Ur, o którym wiedzieli, a w III tysiącleciu p.n.e. Ur nazywało się Ur Chaldejskie. Dlatego tłumacze Septuaginty doszli do wniosku, że była to ojczyzna Abrahama, ponieważ było to jedyne Ur, jakie znali.

Dlatego w Septuagincie przetłumaczyli, że Abraham pochodził z Ur Chaldejskiego. Zaproponuję Ci, że moim zdaniem nie jest to słuszne. Dobra? Chaldecyzycy to późne określenie używane do określenia naszych ludów podobnych do ludzi, którzy po raz pierwszy pojawili się na południu około 1000 roku p.n.e. Dopiero w połowie tysiąclecia obszar ten zaczęto nazywać Chaldea, ale chcę państwu zwrócić uwagę na to, że coś, co działa w ten sposób.

Pozwólcie, że wrócę do mapy innym razem. Byliście ze mną od początku i tak też było w czasach Abrahama, to Ur tutaj na dole było tam. Ale w czasach Abrahama Ur byłoby nazywane Ur Sumeru.

Słowo Chaldecyzyk, lub od którego pochodzimy Chaldecyzycy, słowo Chaldecyzyk nawet nie istniało w czasach Abrahama. Jeśli Abraham pochodził z Ur, na dalekim południu, wówczas tekst hebrajski powinien brzmieć Ur w Sumerze. W rzeczywistości, jeśli przejdziemy do Rodzaju 10 i przeczytamy o Wieży Babel, przepraszam, to jest rozdział 11. Wieża Babel została zbudowana na równinie, a tekst biblijny nazywa ją Szinar.

Dotarło do równiny Szinear. Cóż, wspomniałem wam, że Szinar był czymś w rodzaju hebrajskiego zniekształcenia Sumeru. Zatem to, na co zwracamy uwagę, jest moim zdaniem bezsporne, a tą bezsporną rzeczą jest to, że Ur w czasach Abrahama nazywało się Ur Sumeru lub gdyby miało być ujęte w terminologii hebrajskiej, byłoby to nazwano Ur Szinear. A zatem, przygotowując się do przejścia do następnej obserwacji, chcę wrócić i powiedzieć, że słowo Chaldees, które w rzeczywistości nazywa się Chasdu, od Chasdu oznacza Chaldees.

To słowo nie istniało nawet w czasach Abrahama. Jest to słowo opisujące lud Aramejski, który przybył do południowej Mezopotamii po roku 1000 p.n.e., zatem nie mogło to być Ur Chaldejskie. A dobra wiadomość jest taka, jak wiemy, że w tekście hebrajskim nigdy nie było słowa Chaldejski.

Było napisane Chasdu. Więc pozwólcie, że powiem to ostatni raz, a potem przejdę dalej. Tekst hebrajski mówi Chasdu.

Jeśli jest to Ur na południu, powinno być napisane Sumer lub hebrajski odpowiednik Sumeru, czyli Szinar. Tak więc tekst mówi Ur Chaldejskie, a to powoduje, że ponownie jesteśmy razem i mamy tu prawie mały przyływ humoru, OK, więc gdzie jest Chasde? OK, na tym właśnie jesteśmy. Cieszę się, że wytrwałeś przy mnie, a jeśli tak się nie stanie, Bóg cię osądzi.

W porządku, więc zaczynamy. Abraham nie miał zielonego pojęcia o Ur na południu zwanym Chasdu. Wiemy więc, że Abraham znał to południowe Ur jako Ur Sumeru.

To prowadzi nas do pytania: OK, czym w takim razie jest Chaldu, skoro tekst hebrajski mówi, że stamtąd pochodził? Cóż, pozwólcie, że przejdę do tego akapitu tutaj. Lepszą sugestią jest to, że Chaldu jest hebraizmem dla Proto-Aramejczyków. Od czasów późniejszych ksiąg Starego Testamentu Chaldejczycy na południu stali się bardziej znani niż starsze grupy Aramejczyków na północy, a Chaldejczycy zaczęli reprezentować każdą grupę mówiącą po aramejsku.

Z drugiej strony istnieją argumenty wskazujące, że Chaldu tak naprawdę leży na północy. OK, więc proponuję, że tajemniczy termin Chaldu jest w rzeczywistości określeniem Aramejczyków mieszkających na północy, w przeciwieństwie do Chaldejczyków mieszkających na południu. W porządku? Jeśli nie jesteś całkowicie zdezorientowany, jest to po prostu cud.

Podzielę Mezopotamię na dwie części. Po roku 1000 p.n.e. nastąpił napływ do tego regionu ludów aramejskich, zupełnie nowych ludów mówiących po aramejsku. Zastąpili, ponieważ osiedlili się głównie na południu i nazywano ich Chaldu lub Chaldejczycami.

Na północy osiedlili się Aramejczycy. Nie byli tak sławni, ale spróbuję powiązać tych Aramejczyków na północy ze słowem Chaldu, o którym mowa w tekście hebrajskim. Oto kilka ważnych punktów na drodze, które pozwalają nam stwierdzić, że Abraham pochodził z Ur, wioski znajdującej się właściwie na północy, zwanej Chaldu od północnych Aramejczyków, którzy mieszkali tam w jego czasach.

A więc argument z imion osobistych. To jest trochę mylące. Jeśli tego nie rozumiesz, nie martw się.

Myślę, że są inne rzeczy, które są ważniejsze, ale Abraham ma trzech krewnych. Jeden miał na imię Serug, drugi Nachor, a trzeci Terach. Wszyscy trzej krewni mają nazwy identyczne z nazwami miast na północy.

Serug to taka sama nazwa jak miasto położone w tym regionie zwanym Paddan Aram. Nahor to taka sama nazwa jak miasto w górnej Mezopotamii nad rzeką Kabur lub w jej pobliżu. Terach ma taką samą nazwę jak miasto na północy.

Jeśli więc tego nie rozumiesz, oto kolejne szybkie spojrzenie na mapę. Tutaj, w regionie Paddan Aram, mamy trzy miasta, których nazwy są identyczne z imionami krewnych Abrahama. To jest ważne.

W czasach Abrahama, czyli roku 2100 p.n.e., pochodził on z Ur w Chasdu i mamy w tym regionie trzech krewnych, których imiona są takie same jak miasta. Nie oznacza to jednak, że jego krewni są tacy sami jak miasto. Oznacza to, że mają tę samą nazwę.

Mając to na uwadze, mówimy wam, że krewni Abrahama mają takie same nazwy jak miasta w regionie na północy, co stwarza pewną sugestię, że to z północy Abraham pochodził, a nie z południa. Zostawmy to i przejdźmy do argumentów z geografii. Oto mapa, którą mogę wam pokazać.

Oto słynny Aram-Naharaim, Aram dwóch rzek. Na tej mapie to jest region. Można by skorzystać z tej mapy.

Zamierzam wrócić do tej mapy i użyć jej, aby jeszcze raz wam pokazać, że jeśli Abraham miał udać się z Ur tutaj aż tutaj, to pojawia się pytanie: dlaczego, u licha, miałby udać się na całość? drogę do Haranu? Jeśli Abraham podróżował z setkami ludzi, a rzeczywiście był, wiemy, kiedy dotrzemy do Księgi Rodzaju, że Abraham miał tak wielu sług, że miał własne prywatne siły militarne, które faktycznie pokonały armię z tego północnego regionu. Jak mógł przekroczyć te rzeki co najmniej trzy razy z setkami ludzi i setkami zwierząt? To praktycznie nie ma sensu. Rzeczywiście, można się zastanawiać, jak w ogóle mógł tego dokonać, ponieważ przynajmniej musiałby tutaj przepłynąć się przez Eufrat, a tutaj przez rzekę Balak, aby dostać się do Haranu.

Następnie, gdy po śmierci ojca dotarł do Haranu, musiał ponownie przejść przez Balak. Wtedy musiałby ponownie przepłynąć się przez Eufrat. Udając się do Haranu, jak mówi tekst, a także czekając na śmierć ojca, Abraham musiałby czterokrotnie przekroczyć rzekę z setkami ludzi w swoim orszaku, a także z jeszcze większą grupą ludzi. liczba zwierząt.

Wyjaśnienie, dlaczego udał się do Haranu, wydaje się prawie niemożliwe. Cóż, to nie tylko moja propozycja, ale także propozycja innych, ponieważ Ur w Chasdu nie jest wielkim miastem Ur na południu, ale mniejszym miastem tutaj, w tym regionie, na wschód od Haranu. Abraham udał się więc do Haranu, ponieważ było to miejsce, gdzie szło się ze wschodu na zachód, i tam przechodziło się przez rzekę.

Innymi słowy, znak klinowy oznaczający miasto Haran wygląda tak, ponieważ było to przejście graniczne i każdy, kto płynął ze wschodu na zachód lub z zachodu na wschód, musiał przekroczyć rzekę w Haranie, ponieważ mieli tam barki. Ludzie będą przeciągać barki. Abraham udał się do Haranu, ponieważ było to miejsce, gdzie mógł umieścić na barkach dużą liczbę członków swojej rodziny oraz zwierzęta, aby przepłynąć się przez rzekę.

Innymi słowy, Haran był już w drodze. Dla mnie jest to bardzo mocny argument wyjaśniający, że Abraham nie przybył z południa, ale z północy. Są jeszcze inne argumenty, o których mógłbym wspomnieć.

Może uda mi się przez to przejść w ciągu najbliższych kilku minut, a może nie. Mamy pewne dowody, ale są one tutaj stosunkowo skąpe i sugerują, że obszar Chasdu leży

na północy. Dowody nie są jednoznaczne, ale wydają się sugerować, że Chasdu leży na północy, a nie na południu.

Mamy jednak inne argumenty, które moim zdaniem są znacznie bardziej przekonujące. Pozwólcie, że wskażę nam kilka ważnych fragmentów Biblii, w szczególności rozdział 24 i 28 Księgi Rodzaju, jeśli dobrze pamiętam. W 24. rozdziale Księgi Rodzaju Abraham jest bardzo stary, dlatego wysyła swojego sługę, aby znalazł żony dla Izaaka.

I zwróćcie na mnie uwagę w rozdziale 24, wersecie 10, że sługa wziął dziesięć wielbłądów od wielbłądów swego pana i wyruszył z różnymi dobrami swego pana w swoich rękach, i wstał, i proszę uważnie zwrócić uwagę: Tłumaczenie Biblii, którego używam, to New American Standard i tłumaczy je na Mezopotamię. O ile wiem, tak właśnie jest w przypadku tłumaczeń na język angielski. To nie Mezopotamia, to Aram-Naharaim i wiemy dokładnie, gdzie jest Aram-Naharaim.

Wróć ze mną na mapę. Czy widzisz na mapie Aram-Naharaim? To właśnie tam była Mezopotamia. Mezopotamia to nie Mezopotamia.

To jest Aram-Naharaim i jest tam na mapie i, jeśli o mnie chodzi, nie ma co do tego żadnych sporów. Udał się do Aram-Naharaim i zauważcie, że w wersecie 10 udał się do miasta Nachor. Otóż nie tylko wiemy dokładnie, gdzie przebywał Aram-Naharaim, ale wiemy także, że było tam miasto o nazwie Nachor.

Zatem wydaje mi się bezsporne, że Abraham wysłał swojego sługę właśnie tutaj, czyli dokładnie tam, gdzie proponuję, aby Abraham się udał, więc wydaje mi się, że tekst jest zupełnie jasny, że kiedy Abraham posłał, aby zdobyć żonę dla swoich synów, udał się dokładnie w ten region, z którego sam pochodził. Więc poczekaj ze mną, bo jesteśmy prawie gotowi, aby z tym skończyć. Przejdziemy do Księgi Rodzaju 28.

To nie Abraham daje żonę Izaakowi, ale to Izaak daje żonę Jakubowi. I tak w rozdziale 28 Izaak mówi do Jakuba: Nie będziesz brał żony spośród córek Kanaanu. Ale w wersecie 2 mówi: idź do Paddan Aram, do domu Betel, ojca twojej matki.

I mówi: Weź stamtąd żonę z córek Labana, brata twojej matki. Zatem w 28 rozdziale Księgi Rodzaju chcę powiedzieć, że Paddan Aram, nikt nie kwestionuje, że Paddan Aram to obszar pomiędzy rzekami na północy. Zatem w rozdziale 24 udaje się do Aram-Naharaim.

Nikt nie twierdzi, że to jest na północy. W rozdziale 28 udaje się do Paddan Aram. Nikt nie twierdzi, że jest na północy.

Kiedy wracamy do Księgi Rodzaju 11 i czytamy o odejściu Abrahama, tekst przypomina nam, że niezależnie od tego, skąd pochodził, kraj jego narodzin

znajdował się na północy. Prowadzi mnie to zatem do wniosku, że choć staram się tak bardzo, jak tylko mogę, trudno mi nie zauważyć, że Abraham pochodził z Ur na północy, czyli dokładnie tam, gdzie po raz pierwszy pojawili się Aramejczycy. A teraz mam dla Was również małą wiadomość.

A ta wiadomość jest taka, że kiedy Abraham w końcu pojawi się tutaj, na północy, archiwa Ebla powiedziały nam, że istnieje miasto, prawdopodobnie jest to wioska, jest to wioska, która istnieje tutaj, w tym północnym regionie, więc to, co mamy teraz jest archeologicznym dowodem na istnienie Ur, o którym faktycznie wspomina się na północy. Może to być to samo Ur, z którego pochodził Abraham, ale nie musi. Wydaje mi się jednak, że mamy dowody sugerujące, że Abraham przybył z północy, co jest bardzo wygodne dla nas, jako biblistów, ponieważ kiedy Aramejczycy rzeczywiście się pojawiają, pojawiają się na północy.

I że mamy wszystkie te nazwy miejscowości Aram na północy, zatem wniosek, jaki wyciągnę dla was z tego filmu, to ten konkretny film, jest taki, że uważam, że dowody są bardzo mocne, że Abraham był pochodzenia aramejskiego. Może wtedy nie nazywano ich Aramejczykami. Może nazywali ich Achlamitami. Ale że Abraham pochodził z wyciągu z Aramejczyków, że Abraham pochodził z północnego Ur i że ojczyzna patriarchów znajduje się w północnej Mezopotamii, i właśnie dlatego Księga Rodzaju wiąże ich z Aramejczykami.

Wierzę, że na tym polega ich pochodzenie etniczne, chociaż w czasach Abrahama nie używano w odniesieniu do nich słowa Aramejczyk. Są podobne do aramejskiego. Powiedziałbym, że Księga Rodzaju posiada imponującą ilość dowodów wskazujących, że przodkowie Hebrajczyków pochodzili z ekstraktu aramejskiego, a zatem sugerowałbym, że ojczyzna patriarchów znajduje się w północnej Mezopotamii, podobnie jak Ur w północnej Mezopotamii. Nawet w Jozuego 24:2-3 mówi, że ich ojczyzną był Aram-Naharaim i nikt nie kwestionuje, że Aram-Naharaim to Aram na północy.

Na tym mogę zakończyć tę dyskusję i przygotować się do nadchodzącego wykładu lub nadchodzącej dyskusji, która jest być może największym ruchem ludzi w historii świata, Morskim Ruchem Ludowym. W ten sposób możemy zakończyć ten wykład i przygotować się do następnego na temat Morskiego Ruchu Ludowego. Dziękuję za uwagę.

To jest dr Don Fowler w swoim nauczaniu na temat tła Starego Testamentu. To jest sesja 13, Grupy Ludzi, Habiru i Aramejczycy.